

Hvordan taler vi lystfiskernes sag og opnår resultater

En succesrig Varde å genopretning som case

Varde å casen

- Nogle facts om biologi og hvad problemet egentlig bestod i
- Nogle nedslagspunkter i en lang beslutningsproces
- Hvad lærte vi

Generelle tips & tricks om det at få indflydelse

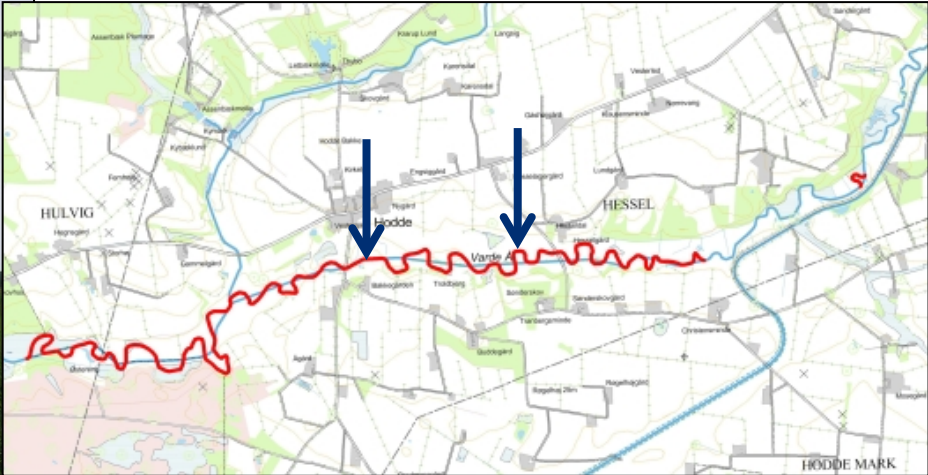
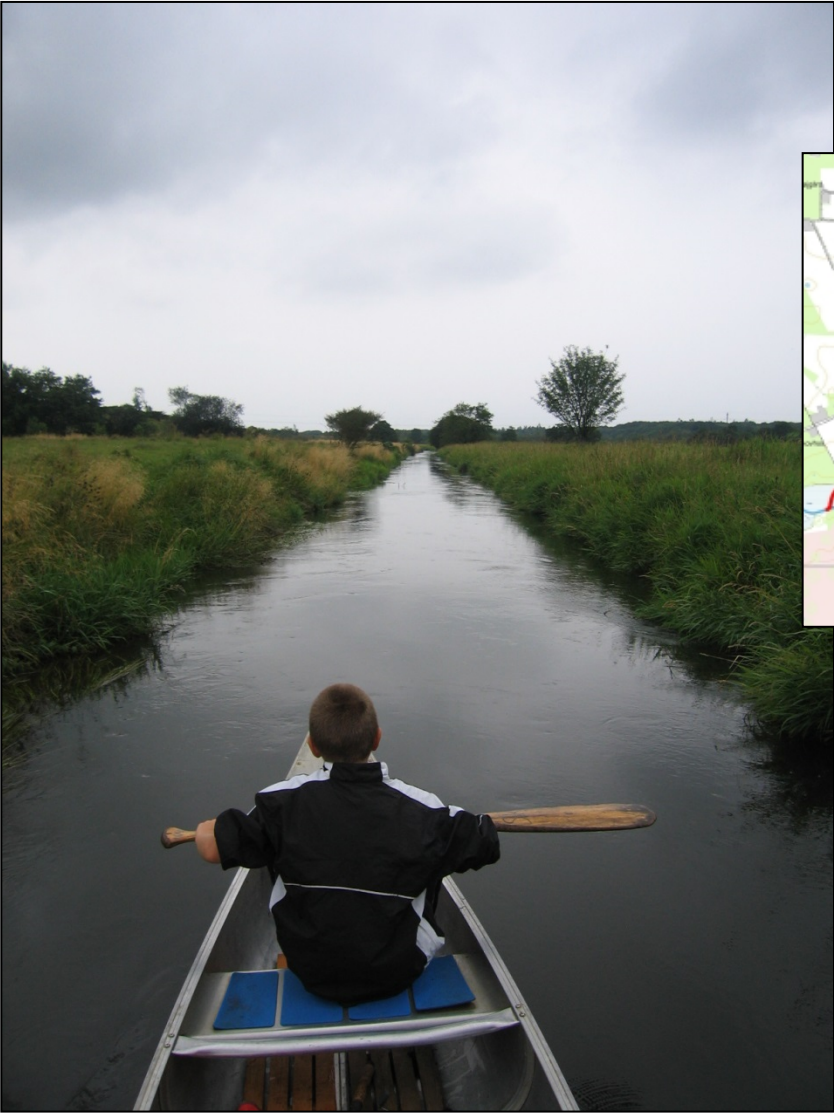
Arne Kvist Rønne, Esrum Kloster & Møllegård, arne@esrum.dk

Nu med å

An aerial photograph showing a winding river with several meanders and oxbow-like curves. The river is surrounded by a lush green landscape with various fields, some of which appear to be agricultural. There are patches of trees and a road visible on the right side of the image. The overall scene is a rural, agricultural landscape.

‘Floder og de skabninger, som lever i vandet, er skabt for at viise mennesker kan være stille og tænke, men taaberne gaar fordi uden at lægge mærke til noget’

Izaak Walton, 1653: ‘The Compleat Angler or The Contemplative Man’s Recreation’

Nogle facts...

Kom lad os brokke os....

Nej vel!

Varde å

- Måske Danmarks mest ødelagte å-system (spærringer, vandkraft, dambrug, kviksølv, regulering/uddybning, sandvandring, udledninger, % gydning)
- Flodperlemuslinger & oprindelige laks
- Karlsgårde vandkraftværk = spærring

Projektgruppen 'Frit Løb Varde å'

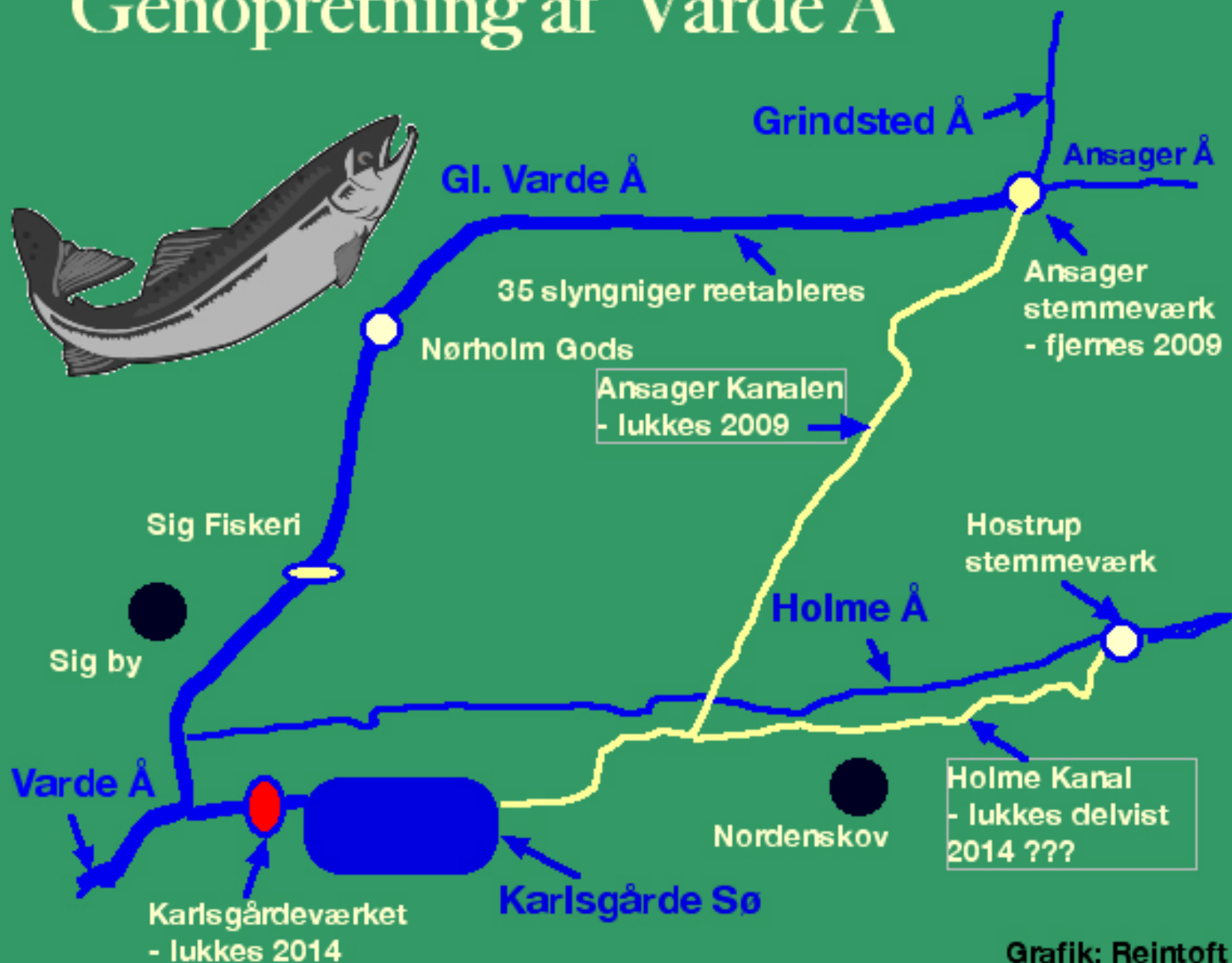
- 4 tidligere gymnasiekammerater fra Varde Gymnasium
- Artikulerer manges små interesser
  - En kronik (17. oktober 1992)
  - Samlet vision om naturgenopretning (oktober 1993)
- Derefter (de næste mange år.....)
  - lobby (lokal og national; politikere og embedsfolk)
  - bringe de rigtige mennesker sammen
  - presse (om nødvendigt)
  - Selvstændig med hurtig handling og lav bureaukrati

Meget intensivt landbrugsområde / Landbrugs-Venstre-flertal / Svage naturforvaltninger i kommunerne

Genopretning af Varde Å

Grafik: Reintoft

Visionen

- Varde å
  - alt vand fra kanal (1945) + genopretning
  - 60 mio kr
  - 29. juni 2010
- Holme å
  - alt vand fra kanal (1920) + genopretning
  - 20 mio kr
  - ???
- Tilbagelægning af sving
- Små vandløb

Mange interesser/aktører

- Lodsejere/landboforeninger
- El-selskab
- Miljøministerium (naturstyrelsen)
- Kommune(r)
- Amt
- Lystfiskere
- Naturfolk (DN)
- EU
- Turisme

Modstand

- Kulturhistorie og følelser
- Økonomi
  - Indtægt fra el-produktion (statstilskud)
  - Omkostninger til et naturgenopretningsprojekt
- Kviksølv
- Landbrug
- Mennesker er konservative!

Hvornår	Hvad skete der
1921	Karlsgårdeværket indvies – Holme å
1945	1945: Varde å tilsluttes el-produktionen. Udretning af åen
Frem til 1993	Forurening / kviksølv / phenol / udretninger / rørlægninger.... Begyndende bevidsthed
1993	Lancering af kampagne Frit Løb Varde å
1994-1999	Redegørelser/prisen på vand/diskussion af vandfordeling
1999	Sensation: Varde laksen har overlevet
2003	Snæblen som 'rødlistet art' / snæbelhandlingsplan Dialog med Aage Jensens fonde Uenighed i Venstre om løsning
2004	Da -14 blev til +3: Trussel om forbrugerprotest af Elværk Enighed om Holme å løsning – som så afvises Resultat handling for Varde å løsning
2005-2010	Ansøgning til Life+ / VVM / udbudsproces
29/6-2010	Åbning af Varde å projektet

‘Nu slipper I sgu af
med hele værket’

Det fornuftige/skæve vi forsøgte undervejs

- Omdanne Varde å til 'Brask-River'
- Fjerne statstilskuddet til vandkraft-produceret el
- Aftale spørgsmål med Uffe Ellemann
- Lokale mæcener
- Whisky med Thyge i Tyskland
- En interessant borddame

Hvorfor lykkedes det?

- Fra det rationelle til det poetiske (Lykke Per)
- Fra landbrugs- og industrisamfund til oplevelsesøkonomi
- Maslow
- Snæblen
- Bern-konventionen / Laksen
- Vedvarende pres fra Varde å fortalerne

Hvorfor tog det så lang tid?

- Menneskets konservatisme
- Vestjysk tilbageholdenhed
- Sagens kompleksitet
- Generel svag 'grøn' forståelse i området
- Vandkraft = symbol på industrialisering i Vestjylland

Vores bidrag

- Artikulere og definere problemet + løsninger
- Klar vision – Frit løb
- Vedholdenhed og ‘autonom’ metode
  - læserbrev + trussel om forbrugerboycot
  - møde med minister/ministerium gav højeste prioritet til Varde å på den senere EU-ansøgning
- Vi var en del af og katalysator for den lokale opbakning, som var afgørende for en succesrig EU-Life-ansøgningen

Vores metode

An aerial photograph of a winding river flowing through a lush green landscape. The river meanders through fields, some of which appear to be under construction or recently cleared, with visible earth banks. The surrounding area is a mix of green fields, dense forests, and a few scattered buildings. The overall scene is bright and clear, suggesting a sunny day.

- Julefrokoster, fisketure, fantasi og mailadresser
- Hurtige strategiskift ved ændrede vilkår
- KLAR vision/mål
- Lokal opbakning # Skjern å

Lystfisker

Lobbyisternes

Læresætninger

1. Kend lokalområdet bedre end andre
2. Opbyg en 'fri' projektorganisation
3. Aftal spilleregler med foreningerne
4. Inkludér (og ekskludér)
5. Hav det sjovt undervejs
6. Ring til embedsmanden og vær venlig
7. Del succes
8. Vær stædig
9. Snak med lokaljournalisten
10. Vær foran. Beskriv løsninger (som andre så skal forholde sig til)

Et par ekstra tips & tricks

- Vi har nogle MEGA-stærke argumenter for lystfiskeri og naturforbedring
  - Vi passer på naturen
  - Vi lærer børn at færdes i naturen
  - Kampen mod playstation og fedme
  - Sociale aspekter/billig folkehobby/'kloge hænder'
  - Miljøarbejde & lystfiskeri = en selvfølge
  - Vi billiggør Danmarks arbejde for at implementere vandrammedirektivet

Og jeg gentager...

Den allerbedste fangst?

Når man ser
vandet løbe
smukt i åen
efter 70 års
jammer &
elendighed

